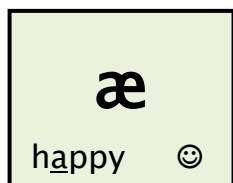

B/ VÝSLOVNOST HLÁSEK ODLIŠNÝCH OD ČEŠTINY

1/ Samohláska otevřené E neboli "blijavka"

Otevřeme ústa na "A" a v této poloze vyslovíme "E". Měl by vzniknout zvuk připomínající ovčí bečení. The sheep bleat /bli:t/. Sloveso "bečet" se anglicky vyslovuje "blít", odtud tedy název blijavka, který vám možná připomíná i jiný akt, při kterém musí být ústa otevřená dokořán. Otevřete tedy ústa a zkuste vyslovit pár příkladů.

happy /hæpi/ šťastný

black /blæk/ černý

land /lænd/ země, přistát

man /mæn/ muž

fact /fækt/ fakt

cat /kæt/ kočka

apple /æpl/ jablko

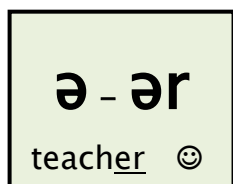
married /mærid/ ženatý

bat /bæt/ netopýr, pálka *baseball*

fat /fæt/ tlustý, tuk

dad /dæd/ táta, tatka

hat /hæt/ klobouk, čepice

2/ Smíšená samohláska neboli "schwa"

Tato hláska se vyskytuje pouze v nepřízvučných slabikách. V češtině ji známe jako dozvuk za samostatně vyslovenými souhláskami (např. f /fə/, d /də/, g /gə/). V britské RP angličtině se tento zvuk vyskytuje často u slov zakončených na -er /ə/, kde se koncové -r už nevyslovuje. V americké angličtině se ale koncové -er vyslovuje v hrdle /ɚ/, pozor nikoli kmitáním jazyka jako v češtině. Slovo schwa pochází z hebrejštiny a znamená prázdnotu, nic.

teacher /ti:čə(r)/ učitel, učitelka

summer /samə(r)/ léto

August /o:gəst/ srpen

sister /sistə(r)/ sestra

sofa /səufə - soufə/ pohovka

a /ə/, an /ən/ neurčitý člen

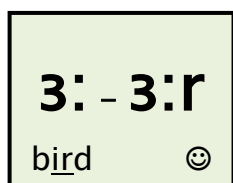
number /nambə(r)/ číslo

data /deitə/ data

answer /a:nsə - ænsər/ odpověď, odpovědět

paper /peipə(r)/ papír

famous /feiməs/ slavný

3/ Dlouhá smíšená samohláska neboli "brkavka" či "dlouhé schwa"

Tato hláska vzniká prodloužením smíšené samohlásky "schwa", proto se také v některých starších českých učebnicích přepisuje jako /ɜ:(r)/, my budeme ale používat přepis mezinárodní fonetické abecedy /ɜ: - ɜ:r/. Tento zvuk zní podobně, jako kdybyste se dlouze zamysleli, anebo si brkli, proto jsem zvolil název "brkavka", který zní podobně jako slovo burp.

burp /bɜ:(r)p/ brkat, krkat, říhat

perfect /pɜ:(r)ɪkt/ dokonalý

word /wɜ:(r)d/ slovo

hurt /hɜ:(r)t/ ublížit, bolet

church /tʃɜ:(r)tʃ/ kostel, církev

worse /wɜ:(r)s/ horší

sir /sɜ:(r)/ pane

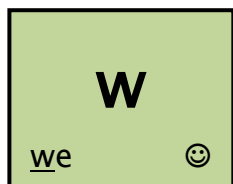
person /pɜ:(r)sn/ člověk

Murphy's laws /mɜ:(r)fɪz'lo:z/ Murphyho zákony

girl /gɜ:(r)l/ dívka

work /wɜ:(r)k/ práce, pracovat

Také jste si mohli všimnout, že některé kombinace samohlásek s písmenem R (ur, ir, er, wor) se vyslovují jako "brkavka" (viz. kapitola cvičení výslovnosti, strana 12).

4/ Souhláska "dvojité U"

Nejdříve je třeba si uvědomit, že v anglické abecedě neexistuje písmeno "dvojité V" /dabl vi:/, /dabl ju:/ znamená doslova "dvojité U" a tak se také vyslovuje. Uděláme na rtech kroužek, jako bychom chtěli vyslovit obyčejné U a vyslovíme hned následující samohlásku, např. u + el = well. Dejte si pozor na spodní ret, který se nesmí dotýkat horních zubů, tak se totiž vyslovují souhlásky V a F. Vlastně by se dalo říct, že znak "w" fonetické abecedy vás mate, protože vypadá jako písmeno W z české abecedy. Asi by bylo dobré vytvořit nějaký nový fonetický znak připomínající spíš písmeno U. Češi a Němci by to určitě ocenili.

well /wel/ dobře, studna

woman /wumən/ žena

warm /wo:(r)m/ teplý

why /wai/ proč

white /wait/ bílý

warn /wo:(r)n/ varovat

week /wi:k/ týden

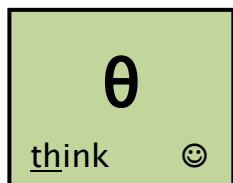
want /wont/ chtít

wall /wo:l/ zeď

what /wot/ co, čemu, čím, čem

watch /woč/ sledovat, hodinky

question /kwesč(ə)n/ otázka

5/ Neznělá souhláska TH neboli "šišlavka"

Písmena T+H vedle sebe chápejte jako jeden zvuk, podobně jako Češi chápou kombinaci písmen C+H. Tento zvuk umí kromě uživatelů angličtiny běžně vytvořit jenom Španělé a Řekové. Ostatním národům činí souhláska TH nemalé potíže. Vytvořit tento zvuk ale není zas tak těžké, stačí se jen naučit šišlat. Vložte špičku jazyka mezi zuby (horní a spodní) a zkuste si do ní kousnout, mírně. Nechte jazyk v této poloze a snažte se vyslovit sykavku S. Jazyk se tedy opírá o horní zuby a mezi zuby a jazykem proudí vzduch. Taktoby byste se měli naučit šlapat si na jazyk či šišlat. Vzpomeňte si na film "Čtyři vraždy stačí, drahoušku" a na to, jak pan Kemr krásně šišle /Dej θem ten θek θem θek./ Zkuste si také tu větu "Dej sem ten šek, sem řek." hezky zašišlat a pak /θa ten θek/, za ten šek, poděkovat hezky anglicky "Thank you." /θæŋkjʊ:/. Někteří z vás už určitě uměli jako děti šišlat, dokud vás to logoped neodnaučil. Pokud tedy chcete mluvit pěknou angličtinou, naučte se to znovu. Dejte si pozor na rozlišení souhlásek TH a F. U souhlásky F se horních zubů dotýká spodní ret, ale u souhlásky TH je to jazyk. Ret na TH nepotřebujete.

think /θɪŋk/ myslet, přemýšlet

three /θri:/ tři

therapy /θerəpi/ terapie, léčba

breath /breθ/ dech

thirty /θɜ:(r)ti/ třicet

something /səmθɪŋ/ něco

month /manθ/ měsíc *kalendářní*

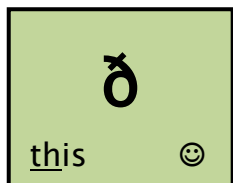
thirtieth /θɜ:(r)tiəθ/ třicátý

thumb /θam/ palec

tooth /tu:θ/ zub

mammoth /mæməθ/ mamut

thirsty /θɜ:(r)sti/ žízňivý

6/ Znělá souhláska TH neboli "hatlavka"

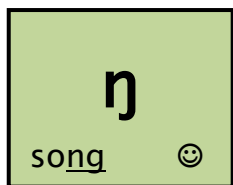
Technika výslovnosti je stejná jako u předchozí "šišlavky", tedy opět je jazyk opřen o horní zuby. Špička jazyka je mírně povystrčena ven mezi zuby. Tentokrát ale zvuk TH vyslovujete zněle, takže vzniká takové šlapání si na jazyk, hatláni, the the the /ðə ðə ðə/. Jazykem mírně třete o horní zuby. Dejte si pozor na častou chybnou výslovnost DZ. U této souhlásky není slyšet žádné Z, tedy žádné bzučení. Výslovnost T a D je také odlišná. Při vyslovování T a D se jazyk opírá o horní patro, nikoli o zuby.

mother /maðə(r)/ matka
this /ðis/ tento
they /ðei/ oni (*podmět věty*)

brother /braðə(r)/ bratr
that /ðæt/ tamten, který, že
without /wi'ðout/ bez

father /fa:ðə(r)/ otec
there /ðeə(r) - ðer/ tam
breathe /bri:ð/ dýchat

weather /weðə(r)/ počasí
the /ðe, ði/ určitý člen ten, ta
southern /saðe(r)n/ jižní

7/ Souhláska nosové NG neboli "nosovka"

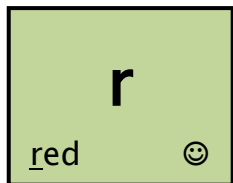
Tuto souhlásku znáte i z češtiny, kdy například ve slovech baŋka a tŋgo necháváte dvojici NK nebo NG rezonovat v nose. Dejte si pozor na slova přejatá z angličtiny a v češtině již zdomácnělá (např. mítink). V angličtině se koncové ING vyslovuje jako "nosovka" /iŋ/ a nikoli INK.

meeting /mi:tiŋ/ setkání, schůze
everything /evriθiŋ/ všechno
soŋg /soŋ/ píseň

morning /mo:(r)niŋ/ ráno
kiŋg /kiŋ/ král
interesting /intrəstiŋ/ zajímavý

thing /θiŋ/ věc
riŋg /riŋ/ prsten, zvonit
haŋg /hæŋ/ viset, pověsit

siŋg /siŋ/ zpívat
stiŋg /stiŋ/ žihadlo, píchnout
wiŋg /wiŋ/ křídlo

8/ Anglické R

Anglické R se vyslovuje jakoby s horkou bramborou v puse, takže nevibrujete jazykem o patro jako v češtině. V britské RP angličtině se R vyslovuje jen tehdy, následuje-li po něm samohláska (např. drink). Následuje-li souhláska, nebo je-li na konci slova (např. morning, sister), R se nevyslovuje. V americké angličtině se ale R vyslovuje vždy (tzv. rhotic R), tento zvuk vzniká v hrdle a nikoli kmitáním jazyka.

red /red/ červený, rudý
read /ri:d/ číst
rare /reə(r) - rer/ vzácný

driver /draivə(r)/ řidič, řidička
right /rait/ správný, vpravo
dream /dri:m/ sen, snít

story /sto:ri/ příběh
write /rait/ psát
rain /rein/ déšť, pršet

friend /frend/ přítel, kamarád
train /trein/ vlak, trénovat
dry /drai/ suchý, sušit

9/ Přídechy /p^h/, /t^h/, /k^h/

Souhlásky P, T a K, které jsou na začátku přízvučné slabiky a po nichž následuje samohláska, vyslovujeme mírným vykašláváním neboli bronchitickým přídechem, který však nebývá ve slovníku vyznačen. Například slovo "car" se s přídechem vyslovuje jako /kcha:(r)/.

parents /peərənts - perənts/ rodiče
teacher /ti:čə(r)/ učitel, učitelka
company /kəmpəni/ společnost

people /pi:pl/ lidé
ticket /tikit/ lístek
car /ka:(r)/ auto

pub /pab/ hospoda
time /taim/ čas
cat /kæt/ kočka

party /pa:(r)ti/ večírek
today /tə'deɪ/ dnes
call /ko:l/ volat, zavolat

10/ Znělost koncových souhlásek

Na rozdíl od češtiny, kde vyslovujeme všechny koncové souhlásky nezněle (např. dub /dup/, krab /krap/, led /let/, plod /plot/, krev /kref/, bez /bes/, věž /věš/ atd.), musíme v angličtině důsledně dodržovat znělost koncových souhlásek. V následující tabulce nad sebou vidíte dvojice souhlásek, které se vyslovují stejně, ale zní jinak. Tedy jazyk a rty jsou ve stejné poloze, ale u znělých souhlásek je třeba ještě použít hlasivky a u neznělých souhlásek jsou hlasivky vlastně v klidu. Ještě si všimněte toho, že samohláska před znělou souhláskou (např. dog, bud, hid) se vyslovuje, jakoby byla prodloužená či na dvou schůdkách, ale samohláska před neznělou souhláskou (např. dock, but, hit) je kratší, jakoby stála pouze na jednom schůdku schodiště.

souhlásky neznělé (unvoiced)	p crap p	t white t	tʃ lunch č	k pick k	f safe f	θ breath ☺	s cats s	ʃ fashion š
souhlásky znělé (voiced)	b crab b	d wide d	dʒ lunge dž	g pig g	v save v	ð breathe ☺	z dogs z	ʒ pleasure ž

Následující dvojice slov se musí vyslovovat odlišně, což je obzvláště důležité u slov s hvězdičkou, aby se člověk nedostal do trapných situací. Například někomu chcete někde na pláži ukázat krásného kraba, a ejhle, vaše výslovnost ovlivněná rodnou češtinou vás zradí a vy místo kraba ukazujete h*vno. Podobné faux pas vzniká, když chcete dodat "...and that's a fact." a řeknete české /fakt/ místo správného /fækt/. Pozor věta "I'm fucked." /fakt/ znamená "Jsem v p*deli."

crap /kræp/ h*vno	↔	crab /kræb/ krab	lap /læp/ klín (část těla)	↔	lab /læb/ laboratoř <i>neformálně</i>
bat /bæt/ netopýr	↔	bad /bæd/ špatný	kit /kit/ souprava náradí	↔	kid /kid/ děcko, kůzle
mate /meit/ kamarád	↔	made /meid/ vyrobeno	faɪt /feit/ osud	↔	fade /feid/ ztrácet barvu
want /wont/ chtít	↔	wand /wond/ kouzelnická hůlka	white /wait/ bílý	↔	wide /waid/ široký
dock /dok/ dok	↔	dog /dog/ pes	duck /dak/ kachna	↔	dug /dag/ kopal, ryl
dick /dik/ č*rák	↔	dig /dig/ kopat, rýt	pick /pik/ sbírat	↔	pig /pig/ prase
wick /wik/ knot	↔	wig /wig/ paruka	lock /lok/ zámek	↔	log /log/ kláda, palubní deník
block /blok/ blok	↔	blog /blog/ internetový zápisník	leek /li:k/ pórek	↔	league /li:g/ liga
leaf /li:f/ list	↔	leave /li:v/ opustit, odejít	lift /lift/ zvednout, výtah ^{BrE}	↔	lived /livd/ žil, bydlel
safe /seif/ bezpečný	↔	save /seiv/ zachránit, šetřit	life /laif/ život	↔	live /laiv/ v přímém přenosu
rice /rais/ rýže	↔	rise /raiz/ zvednout se, stoupat	close /kləus - klous/ blízký	↔	close /kləuz - klouz/ zavřít
ass ^{AmE} /æs/ p*del	↔	as... əz /əz... əz/ tak... jako	use /ju:s/ užití, používání	↔	use /ju:z/ použít, užívat

11/ Správné vázání slov vám může pomoci s výslovností koncových znělých souhlásek (b, z, v, d...) a to tak, že se ta znělá souhláska po navázání dostane doprostřed věty a nevyslovuje se pak na konci. Pokud nějaké slovo končí na souhlásku a další začíná na samohlásku, pak se automaticky napojí do sebe a věta se nevyslovuje po slovech ale po zvukových blocích. Například:

He says_it every day. /hi se zit/ Říká to každý den.
 I sent_it yesterday. /ai sen tit/ Poslal jsem to včera.
 They hurt_us. /ðei h3:(r) tas/ Ublížili nám.
 Some_of_us have_it. /sa mə vas hæ vit/ Někteří z nás to mají.
 I took care_of_it. /ai tuk ke(ə) rə vit/ Postaral jsem se o to.

I have to have_it. /ai hæftə hæ vit/ Musím to mít.
 I send_it every day. /ai sen dit/ Posílám to každý den.
 They heard_us. /ðei h3:(r) das/ Slyšeli nás.
 Bob_is busy. /bo biz bizi/ Bob je zaneprázdněn.
 You've_all done_it. /ju vo:l da nit/ Vy všichni už jste to dělali.

Angličtina teče jako voda v řece, mezeru ve větě děláte pouze tam, kde je čárka, pomlčka, spojka, nová myšlenka a tečka, nikoliv mezi slovy. Tedy nemluvte, jako když se tiskne, ale snažte se o plynulé napojování slov, a to nejdříve pomalinku a později stále rychleji. Nepřirozené sekání vět na izolovaná slova je jeden z důvodů neschopnosti rozumět mluvenému slovu.